

Ritva Elomaa ps ym.

Keskustelualoite velkaantumiseen liittyvistä ongelmista

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa oli Tilastokeskuksen mukaan ulosottovelallisia vuoden 2018 lopussa 303 000, mikä oli 23 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuonna 2018 käräjäoikeuksiin jätettiin 4 533 yksityishenkilöiden velkajärjestelyhakemusta, mikä on 321 kappaletta eli 7,6 prosenttia edellisvuotta enemmän. Yli 380 000 suomalaisella on maksuhäiriömerkintä, ja niiden määrä on kasvanut viime vuosina hyvin voimakkaasti, sillä vuoden 2010 alussa merkintöjä oli vajaalla 310 000 henkilöllä. Vuonna 2018 yksityishenkilöille rekisteröitiin noin 1,6 miljoonaa uutta maksuhäiriömerkintää. Nämä luvut kertovat karua kieltä talousvaikeuksien lisääntymisestä Suomessa.

Talousvaikeudet heijastuvat monin tavoin yksilöiden ja tätä kautta perheiden hyvinvointiin. Yli-velkaantuminen on lisääntynyt niin vauhdilla, että voidaan puhua yhteiskunnallisesti todella mitavasta ongelmasta. Syyt velkaantumisen taustalla ovat moninaiset. Osalla velat saattavat olla yhä edelleen peruja 1990-luvun laman ajoilta, ja monia ovat kohdanneet elämässä yllättävät haasteet, kuten työkyvyn tai työpaikan menetys, mistä on seurannut talousvaikeuksia. Myös kovasti yleistyneet korkeakorkoiset pikalainat näkyvät velkaongelmien lisääntymisenä. Valtion tulee puuttua velkaantumiseen liittyviin ongelmiin nykyistä tehokkaammin. Käytännössä tämä tarkoittaa yli-velkaantumista ennalta ehkäiseviä toimia sekä velallisten aseman helpottamista lainsäädännön ja muiden tukitoimien avulla.

Valtio voi vaikuttaa velallisten asemaan monin tavoin. Velkojen perintää koskevaa lainsäädäntöä on kehitettävä velallisten kannalta kohtuullisempaan suuntaan. Perintään liittyvät korot ja muut kulut ovat usein todella suuret suhteessa velkapääomaan. Näitä korkoja ja kuluja on rajattava nykyistä tiukemmin. Velkajärjestelyyn pääsemistä tulisi helpottaa. Myös velkojen vanhenemisaika on olennainen kysymys monien velallisten näkökulmasta. Ei ole tarkoituksenmukaista pitää ihmisiä velkavankeudessa tarpeettoman pitkään. Maksuhäiriömerkintä hankaloittaa arkea monin tavoin ja merkinnät säilyvät rekisterissä pitkään. Niiden säilymisaikoja tulisi tarkastella uudelleen. Erityisesti sellaisissa tapauksissa, joissa saatavat on maksettu kokonaisuudessaan takaisin, merkinnän säilymisaikea ei ole aina perusteltu. Lisäksi elinkustannusten nousun johdosta ulosoton suojaisuuden suuruutta tulisi tarkastella uudelleen, jotta ulosotossa oleville turvataan riittävä toimeentulo.

Velkaongelmien ennalta ehkäisemiseksi tulisi harkita talouskasvatuksen lisäämistä kouluissa sekä muuta taloustaitojen parantamiseen tähtäävän toiminnan tehostamista. Myös velkaneuvonnan ja erilaisten velallisten tukipalvelujen kehittäminen on tärkeää.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Keskustelualoite KA 2/2019 vp

että eduskunta käy ajankohtaiskeskustelun velkaantumiseen liittyvistä ongelmista ja valtion toiminnasta velallisten aseman parantamiseksi sekä velkaongelmien ennalta ehkäisemiseksi.

Keskustelualoite KA 2/2019 vp

Helsingissä 8.11.2019

Ritva Elomaa ps
Jani Mäkelä ps
Lulu Ranne ps
Juho Eerola ps
Toimi Kankaanniemi ps
Olli Immonen ps
Sami Savio ps
Ville Vähämäki ps
Mika Niikko ps
Arja Juvonen ps
Jussi Halla-aho ps
Leena Meri ps
Minna Reijonen ps
Jari Koskela ps
Veijo Niemi ps
Petri Huru ps
Sakari Puisto ps
Jussi Wihonen ps
Sheikki Laakso ps
Sanna Antikainen ps
Jari Myllykoski vas
Anna Kontula vas
Riikka Purra ps
Jukka Mäkynen ps
Mauri Peltokangas ps
Veikko Vallin ps
Ari Koponen ps
Vilhelm Junnila ps
Seppo Eskelinen sd
Piritta Rantanen sd
Mikko Lundén ps
Joakim Strand r
Ville Tavio ps
Antero Laukkanen kd
Mari-Leena Talvitie kok
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Kaisa Juuso ps
Sebastian Tynkkynen ps
Pauli Kiuru kok
Mikko Kinnunen kesk
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Hanna Holopainen vihr
Mari Rantanen ps
Arto Satonen kok